

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	«Πολιτισμικός Ψυχρός Πόλεμος: Διεθνείς και ελληνικές διαστάσεις»		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Οι φοιτητές μετά το τέλος του εξαμήνου αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προσεγγίσουν το φαινόμενο του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου από θεωρητική και μεθοδολογική σκοπιά. - Αποκτήσουν μια θεώρηση της εξέλιξης του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου, των μέσων διεξαγωγής του και των αποτελεσμάτων του, με έμφαση στη συγκριτική διάσταση. - Κατανοήσουν τον ρόλο του κράτους και των ιδιωτικών δρώντων στον

Πολιτισμικό Ψυχρό Πόλεμο, και τις μεταξύ τους συνέργειες.

- Εμβραθύνουν στη σχέση μεταξύ ιδεολογίας, προπαγάνδας και κουλτούρας.
- Επεξεργάζονται τεκμήρια (γραπτές πηγές, έργα τέχνης, προπαγανδιστικό υλικό, πολιτικά κείμενα κ.ά) ως υλικό ανάλυσης και να τα εντάσσουν στο ιστορικό πλαίσιο παραγωγής τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Οι φοιτητές θα μάθουν:

- Να επεξεργάζονται και να συνθέτουν πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές.
- Να εργάζονται αυτόνομα.
- Να εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, καθώς η μελέτη του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου αποτελεί ένα διεπιστημονικό πεδίο (ενδεικτικά, αναφέρουμε συμβολές από τα πεδία της διπλωματικής και πολιτισμικής ιστορίας, των σπουδών μαζικής επικοινωνίας, της ιστορίας Τέχνης, κοινωνιολογίας της τέχνης και της επιστήμης κ.ά).
- Να εξασκούν τον κριτικό στοχασμό.
- Να οργανώνουν προφορικές παρουσιάσεις.
- Να συγγράφουν επιστημονικά δοκίμια.
- Να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρουσιάζει το ερευνητικό πεδίο του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου, το οποίο αναδεικνύει, από διεπιστημονική σκοπιά, τους τρόπους με τους οποίους ο πολιτισμός, στις επιμέρους εκφάνσεις του, αναδείχθηκε σε ένα μείζονος σημασίας πεδίο διεξαγωγής του Ψυχρού Πολέμου. Αφετηρία της προσέγγισης αυτής είναι η θεώρηση του Ψυχρού Πολέμου ως μίας κατεξοχήν ιδεολογικής σύγκρουσης. Οι αντιμαχόμενες πλευρές (ΗΠΑ vs. ΕΣΣΔ/ 'Δύση' vs. 'Ανατολή') επιδιώκουν να πείσουν τη διεθνή κοινή γνώμη για την ανωτερότητα του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου, το οποίο εκπροσωπούν, αλλά και να εκθέσουν τα τρωτά σημεία του αντίπαλου 'τρόπου ζωής'. Στο πλαίσιο αυτό ιδεολογία, κουλτούρα και προπαγάνδα διαπλέκονται. Το μάθημα αξιοποιεί τη διαθέσιμη και εν εξελίξει έρευνα στο πεδίο για να φωτίσει τους όρους και τα μέσα αυτής της σύγκρουσης, με έμφαση στα εργαλεία της προπαγάνδας και της πολιτιστικής διπλωματίας. Προσφέρει μια συγκριτική επισκόπηση του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου ανασυγκροτώντας τη δράση κρατών, ιδιωτικών οργανισμών και δικτύων μέσα στο δεδομένο ιστορικό πλαίσιο. Αναδεικνύει τις έννοιες-κλειδιά που φωτίζουν τη λειτουργία των

πολιτισμικών προϊόντων, στη συγκεκριμένη περίοδο, όπως η έννοια της ελευθερίας, της ειρήνης και της προόδου.

Δομή Μαθήματος

Εβδομάδα 1: Εισαγωγικό Μάθημα: Παρουσίαση των κύριων θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων στην προσέγγιση του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου, με έμφαση στις έννοιες της προπαγάνδας και της πολιτιστικής διπλωματίας.

Εβδομάδα 2: Επισκόπηση της εξέλιξης της προπαγάνδας στο πρώτο μισό του εικοστού αιώνα με αναφορά στο φαινόμενο του 'ολοκληρωτικού πολέμου'.

Εβδομάδα 3: Επισκόπηση του Ψυχρού Πολέμου ως ιδεολογικής σύγκρουσης με έμφαση στην ανάλυση του πολιτικού λόγου της περιόδου, καθώς και στην παρουσίαση των θεσμικών μηχανισμών που διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο στη διεξαγωγή του.

Εβδομάδα 4: Το δίκτυο 'κρατικού-ιδιωτικού': ανάλυση της έννοιας και μελέτες περίπτωσης. Επισκόπηση της δράσης ιδιωτικών ιδρυμάτων κατά τον Πολιτισμικό Ψυχρό Πόλεμο (Ιδρύματα Φορντ, Ροκφέλερ κ.ά.). Η περίπτωση του Congress for Cultural Freedom.

Εβδομάδα 5: Η έννοια της 'Ελευθερίας' και το δυτικό στρατόπεδο κατά τον Πολιτισμικό Ψυχρό Πόλεμο.

Εβδομάδα 6: Η έννοια της 'Ειρήνης' και το σοβιετικό στρατόπεδο κατά τον Πολιτισμικό Ψυχρό Πόλεμο.

Εβδομάδα 7: Υλική ευημερία, Κατανάλωση και 'Μοντέρνος' Τρόπος Ζωής ως ζητούμενο του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου.

Εβδομάδα 8: Η επιστημονική παραγωγή ως πεδίο διεξαγωγής του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου.

Εβδομάδα 9: Η καλλιτεχνική παραγωγή ως πεδίο διεξαγωγής του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου (κινηματογράφος, λογοτεχνία, εικαστικές τέχνες, μουσική, χορός) (α)

Εβδομάδα 10: Η καλλιτεχνική παραγωγή ως πεδίο διεξαγωγής του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου (κινηματογράφος, λογοτεχνία, εικαστικές τέχνες, μουσική, χορός) (β)

Εβδομάδα 11: Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος ως θεματική του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου.

Εβδομάδα 12: Πολιτιστική Διπλωματία και Προπαγάνδα στην Ελλάδα του Ψυχρού Πολέμου.

Εβδομάδα 13: Παρουσιάσεις Εργασιών των Φοιτητών και Συζήτηση στην τάξη σχετικά με τις θεματικές και τα ερευνητικά σχέδια των εργασιών. Η συνάντηση αυτή έχει χαρακτήρα workshop.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία. Χρήση πρωτογενών τεκμηρίων για την εξοικείωση των φοιτητών με το πεδίο μελέτης.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Πέραν της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, η επικοινωνία με τους φοιτητές διενεργείται συστηματικά μέσω της

<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>πλατφόρμας τηλε-εκπαίδευσης e-class, που χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή μηνυμάτων, προώθηση ενημερώσεων καθώς και για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, η οποία πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>36 ώρες</p>
	<p>Εκπόνηση μελέτης (project)</p>	<p>60 ώρες</p>
	<p>Συμμετοχή στο τελικό workshop</p>	<p>3 ώρες</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση της Βιβλιογραφίας</p>	<p>40 ώρες</p>
	<p>Ασκήσεις στη διάρκεια των μαθημάτων (προετοιμασία και συζήτηση στην τάξη)</p>	<p>11 ώρες</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>150 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική Μέθοδοι Αξιολόγησης: Εκπόνηση Εξαμηνιαίας Γραπτής Εργασίας: 70% Προφορική παρουσίαση και υποστήριξη εξαμηνιαίας εργασίας στο πλαίσιο του μαθήματος: 10% Συμμετοχή στις εβδομαδιαίες ασκήσεις που βασίζονται στην επεξεργασία και τον κριτικό σχολιασμό πρωτογενών πηγών: 10% Συμμετοχή στην ανάλυση των πρωτογενών τεκμηρίων που παρουσιάζονται από τη διδάσκουσα στο πλαίσιο των διαλέξεων: 10% Οι φοιτητές μπορούν να πληροφορηθούν για τη μέθοδο της αξιολόγησής τους μέσω του e-class του μαθήματος.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Paul Baines, Nicholas O' Shaughnessy and Nancy Snow (επιμ.), *The Sage Handbook of Propaganda*, Sage 2020.

Scott-Smith, Giles & Hans Krabbendam (επιμ.), *The Cultural Cold War in Western Europe, 1945-1960*, Frank Cass, Λονδίνο 2003.

Laura Belmonte, *Selling the American Way of Life: US Propaganda and the Cold War*, University of Pennsylvania Press, Φιλαδέλφεια 2008.

Nicholas Cull, *The Cold War and the United States Information Agency: American Propaganda and Public Diplomacy, 1945-1989*, Cambridge University Press, Νέα Υόρκη 2008.

Ζηνοβία Λιαλιούτη, *Ο «άλλος» Ψυχρός Πόλεμος. Η αμερικανική πολιτιστική διπλωματία στην Ελλάδα 1953-1973*, ΠΕΚ, Ρέθυμνο 2019.

Μπουρνάζος, Στρατής, *Η ιστορία μιας ματαιώσης. Το CCF και ο πολιτισμικός ψυχρός πόλεμος στην Ελλάδα (1950-1967)*, Αντίποδες, Αθήνα 2024.

Ιωαννίδης, Κώστας, *Έργα τέχνης, άνθρωποι και ιδέες: Ελλάδα-ΗΠΑ και Ψυχρός Πόλεμος*, Futura, Αθήνα 2025.

Βασιλείου, Αρετή, *Η τέχνη στο τέλος της ιδεολογίας. Η αμερικανική πολιτιστική διπλωματία, το Ίδρυμα Ford, το Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν την εποχή του Ψυχρού Πολέμου και της δικτατορίας*, Αμολγός, Αθήνα 2022.

Buck-Morss, Susan, *Dreamworld and Catastrophe: The passing of mass utopia in East and West*, MIT Press, Καίμπριτζ, Μασσ. 2002.

Brogi, Alessandro, *Confronting America: The Cold War between the United States and the Communists in France and Italy*, The University of North Carolina Press, Τσάπελ Χιλ 2011.

Grémion, P., *Intelligence de l'anticommunisme: Le Congrès par la liberté de la culture à Paris (1950-1975)*, Fayard, Παρίσι 1995.

Kenneth Osgood, *Total Cold War: Eisenhower's Secret Propaganda Battle at Home and Abroad*, University Press of Kansas, Λώρενς Κάνσας 2006.

Gary D. Rawnsley (επιμ.), *Cold War Propaganda in the 1950s*, Macmillan, Λονδίνο 1999.

Krige, John, *American hegemony and the postwar reconstruction of science in Europe*, Cambridge, MA: MIT Press 2008.

Oreskes, Naomi and John Krige (επιμ.), *Science and Technology in the Global Cold War*, Cambridge MA: MIT Press 2014.

Laville, H. & H. Wilford (επιμ.), *The US Government, Citizen Groups and the Cold War: The state-private network*, Routledge, Οξφόρδη & Νέα Υόρκη 2006.

Nilsen, S., *Projecting America, 1958: Film and Cultural Diplomacy at the Brussels World's Fair*, McFarland & Company, Inc. Publishers, Τζέφερσον, Βόρεια Καρολίνα & Λονδίνο 2011.

Parmar, I., *Foundations of the American century: The Ford, Carnegie, and Rockefeller Foundations in the rise of American power*, Columbia University Press, Νέα Υόρκη 2012.

Prevots, Naima, *Dance for Export: Cultural Diplomacy and Foreign Policy*, Wesleyan University Press, Μίντλταουν 1998.

Shawn J. Parry-Giles, *The Rhetorical Presidency: Propaganda and the Cold War, 1945-1955*, Praeger, Γουέσππορτ, Κοννέκτικατ 2002

Stefanidis, I. , "Telling America's Story": US Propaganda Operations and Greek Public Reactions. *Journal of the Hellenic Diaspora* 30(1), 2004, 39-95.

Philip M. Taylor, *Munitions of the mind. A history of propaganda from the ancient world to the present day*, Manchester University Press, Manchester and New York 2003.